

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:
 Egyszerű — 16 kor.
 Megyédíjazt — 8 "
 Helyben kézbesítve:
 Egyszerű — 20 kor.
 Megyédíjazt — 8 "
 Távlevél postán küldve:
 Egyszerű — 24 kor.
 Megyédíjazt — 8 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetők számára meg a hűlt és
 kinyitott utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadónál:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 8.

A szerkesztőség kérésre vizsgálatot
 vagy megbeszélést nem vállal.

Előfizetők és hirdetések a
 kiadónálban intézendők.

Árnyék nélküli áru 8 fillér.

NAGYVÁRAD, április 16.

Tüzzel, vassal.

Miért háboruszkodnak a nemzetek?
 Miért nincs béke sehol?
 Hatalmas szövetségek alakultak az
 utóbbi időkben. A hármasszövetség,
 a Francia-Orosz, az Angol-Japán,
 külön-külön akkora terület és ember tö-
 meg, amilyen nagy és népes világbi-
 rodalom nem volt soha, sem a perzsa,
 sem a maczedon, sem a római s ezek
 a szövetségek nem a békét biztosítják,
 de elviselhetlen terheket rónak egymásra,
 úgy hogy a béke még drágább, mint a háboru.
 Miért nem egyesülnek ezek a nagy
 kultur népek egy óriás szövetségbe,
 külső barbár népek ellen védelemre s egymás-
 nak támogatására a kulturában?
 Szomorú a felelet.
 Amint erkölcsi tartalom nélkül hitvány
 az ember, úgy erkölcstelen alapon hitvány
 minden szövetség.
 A népek kulturája és boldogsága he-
 lyett az érdek szüli a szövetségeket az az
 érdek, mely mások rovására spekulál s
 így azoknak, akikre spekulál szintén szö-
 vetkezni kell az előbbieket ellen.
 És az érdek, mely szemben tartja
 egymással a nemzeteket, nem engedi,
 hogy megismerjük egymást és megszeres-
 sük a nemzetek a nemzeteket, hanem
 csak egymás gyenge oldalát lesik, hogy
 ott támadhassanak.

Miért?

Pénzért.

Nem a nemzeti büszkeség, nem a
 nemzetek tulságos vérbősége, nem a na-
 gyobb kulturájú nép félelme barbár ha-
 dakkal szemben — oka a háborúnak,
 hanem nyomorult gseft, mely épp úgy
 spekulál a terménnyel, mint a terme-
 lővel.

Piaczokért folyik ma aharcz s ha
 minden piacz el lesz foglalva s a fogla-
 lások idején még óriásibbá nőtt nagy-
 ipar nem tudja hová helyezni termékét s
 a még jobban felhízott nagy tőke milliót,
 akkor sem lesz béke, hanem egymást
 falják majd fel a kultur népek.

Az a becstelen modern felfogás, mely
 egyedül az érdeket tartja olyan reális
 dolognak, amiért élni és küzdeni érde-
 mes, ide juttatja a nemzeteket.

De nem csak kint, bent is a nemze-
 tek keretében ide jutottunk.

A társadalmi bomlás az osztályharcz
 dühöng minden népnél, s akiknek van
 valamije, rejtegetni kell azok elől, akik-
 nek nincsen, mert jogtalanul a tőke ere-
 jével szereztek azok, akiknek van s most
 jogtalanul, ez ököl ereje által igyekeznek
 szerezni azok, akiknek nincs.

Az erkölcstelen politikai élet önmagá-
 ban hordja büntetését.

Pár, ezer mérföldnyire van Orosz-
 szág belsejétől Mandzsuria, hetekig, hó-
 napokig szállítja oda katonáit. Miért ment
 oda? Volt-e joga, ki kérdezi? Volt-e ér-

deke? Természetesen! Tehát az is ter-
 mézetes, hogy háborút indít azok ellen,
 akik jogra hivatkoznak az érdekek
 szemben.

Tisztelt japáni nép, a jogra hivatko-
 zás úgy látszik ázsiai állapot.

Folyik az ember és vagyon pusztítás
 a sárga vizekben. A Petropavlovsk 40
 millió forint értékű volt és ezer embert
 vitt. Elpusztult. Mint hirlik egy másik
 hasonló típusu, értékű és népességű hajó
 is. Mindez pedig csak kezdete a borzal-
 maknak.

És az orosz katona kérdi a fa-
 gyos őrhelyen, miért állok itt? A sárga
 népfaj kérdi, miért jöttek ezek ide? Fe-
 lelni pedig csak a durva érdek tud —
 miattam.

Az arany borju emberevő. Mikor tér
 a világ atyai Istenének szelleméhez, hogy
 adjon, amit a világ nem adhat, — békét.

P—y.

A vasutasok fizetésjavítása.

Hieronymi Károly kereskedelmiügyi mi-
 niszter ma terjesztette be az államvasutak
 alkalmazottjai illetményeinek szabályozásá-
 nak szükséges költségek fizetéséről szóló tör-
 vényjavaslatot. Eszerint felhatalmaztatik a
 kormány, hogy az államvasutak alkalmazotti
 illetményeinek szabályozására az 1904. évben
 6,643.400 koronát meg nem haladó összeget
 felhasználhasson s az államvasutak alkalm-
 zottainak az 1903. kezelési év terhére 1,665.000

"TISZÁNTÚL" TÁRCZAJA.

Fehér rabszolgák.

Irta: Mányiné, Prigl Olga

Amazok, a barna kis porontyok, kint szü-
 lettek a pusztán, vagy a forró homokban. A
 sivatag szele a dajkájuk, nap tüzes sugara csó-
 kolja arany-vörösré arczokat. Futni a vadállat-
 toktól tanulnak meg. Versenyt birkózva egy-
 mással, karjuk aczéllá lesz, szemük, mint a
 macskáé, — lát az éjszakában. De a lelkük
 alszik, mélyen alszik. . . A durva ütés, mit a
 karaván-hajtó ejt testükön, nem fáj majd, csak
 a testüknek és csak addig fáj, míg ruganyos
 bőrükön fel nem szívódik a korbács nyoma.
 A lelküknek nem fáj. . . Es ők azért boldo-
 gabbak emezeknél. . .

Ti kicsi fehér rabszolga jelöltek, rendesen
 két szobás apró kis lakásokban születtek. Ne-
 héz gondnal szedegetik össze számotokra az
 arasznyi ingecskéket, fejköcskéket, de azért

puha toll-vánkosba takargatják gyöngö tes-
 teteket, óvnak szélől, naptól, hogy föl ne égesse
 a gyöngö kis bőrötök. Gondoznak, beczóztatnak
 a míg lehet, mert hisz ki tudja, mi lesz belő-
 letek, mire megnőttök! A kicsi ingecskék csak
 sorba rákerülnek valamennyitőkre, de az nem
 tarthat mindig így. Pedig ti jöttök szépen sorba
 egymásután. Már akkorak vagytok, hogy a szél
 sem árt, nap se süt meg úgy, de akkor megint
 nem tudtok kint szaladgálni. Az iskola, a ren-
 geteg tudomány, a mire éppen olyan szükség-
 tek van, mint a kis vadembereknek a futásra,
 a biztos nyilvetésre, — fogva tart benneteket,
 hogy sokszor ott ér az este a könyvetekre ha-
 jolva. Azon alusztok el. Edes anya karján visz
 az ágyba, hogy legalább álmaidokban járhas-
 tok napsugaras szabad mezőkön.

Közben rohan az idő. Viszi a reménység
 is. Edes anya könnyező arca, édes apa biztató,
 komoly szavai: gyerekek, ha egyszer önnállók
 lesztek! — hasznos munkás tagjai a társada-
 lomnak, a ki megél a maga tőkésített szorgalma
 után, a ki nincsen rászorulva senki kegyelem

kenyerére, a ki büszkén elmondhatja, hogy a
 maga embersége tette emberré, nem az édes
 szülei után rámaradt örökség. . . A fiú vézna
 karjait aczélosnak érzi és a sápkóros kisleány
 is mosolyog. Igen, ő is hasznos tagja lesz a
 társadalomnak és neki meg lesz a diplomája
 akkorra, mire a felfuvalkodott gazdag iskola-
 társnője az első báljába megy. Mennyivel kü-
 lönb ő annál! — Erett, komoly leány, a kit
 meg fognak becsülni és meg fogja becsülni az
 egy valaki is, a kit majd a jó Isten küld a
 megszabadítására. . .

II.

Rátky Gitta sehogysem akarta beadni a
 derekát. O bizony nem fog tanulni. Olyan mak-
 ranczos volt a természete, mint a vastag fe-
 kete haja, a mit hasztalan csavart az édes
 anyja a fejé köré, — csak lebomlott megint.
 A ruganyos, göndör csomók körülrepedtek
 életpiros arczát, fűrgé őzike testét, a mely nem
 tudott hozzászokni az iskola rozszant, szűtte
 padjaihoz. A szegény hivatalnokné mamák óva

**Jó czipő, jó czipő, jó czipő,
 jó czipő, jó czipő, jó czipő,
 jó czipő, jó czipő, jó czipő**

REICHARD áruháza
 egyedül
 czégnél Fő-utczán kapható.

korona erejéig rendkívüli pótlékok engedélyezhessen. A törvény kihirdetése napján lép életbe s végrehajtásával a kereskedelmi és pénzügyi miniszterek bizattak meg.

Az indokolás szerint a vasuti alkalmazottak anyagi helyzetének javítását a kormány három irányban tervezi:

1. fizetésemelés,
2. időszakos (automatikus) előmeneteli rendszer alkalmazása,
3. kárpótlékok rendszeresítése által,
4. fizetésjavítás a III. fizetési osztály második fokozatában, a felügyelőnél kezdődik, aki az ötezer korona helyett ötezernégyszáz koronát kap. A négyszáz korona fizetési többlet az 5. osztály első fokozatáig tart, innen lefelé a fizetésemelés 300 illetve, 200 korona.

A fizetésrendezés után a fizetések a következők lesznek:

I. fizetési osztályban a felügyelők 1. fokozatban 8000, 2. fokozatban 7200, 3. fokozatban 6400 kor.

II. fizetési osztályban a felügyelők 1., 2. és 3. fizetési osztályban 6000, 5400 és 4890 kor. fizetéssel.

III. fizetési osztályban a titkárok, főmérnökök és főellenőrök az 1., 2. és 3. fizetési osztályban 4400, 4000 és 3600 korona fizetéssel. Ot év elteltével pedig 400 korona korpótlék lesz egyszer s mindenkorra engedélyezve.

IV. fizetési osztályban a segédtitkárok, mérnökök, ellenőrök és hivatalnokok az 1., 2. és 3. fokozatban 3200, 3000 és 2800 korona. Két ízben évenként 300—300 korona korpótlék.

V. fizetési osztályban a fogalmazók, mérnökök, hivatalnokok, számtisztek és irodatisztek 1., 2. és 3. fizetési osztályban 2600, 2300 és 2000 kor. fizetés, két ízben évenként 200—200 kor. korpótlék.

VI. fizetési osztályban a hivatalnok, számtiszt és irodatiszt 1., 2. és 3. fizetési osztályban 1800, 1600 és 1400 korona fizetés, két ízben 4—4 évenként 200—200 korona korpótlék.

Az altisztek új fizetési táblázata a következő lesz:

- I. fizetési osztály: Művezető, kompinterő és

mozdonyfelügyelő 1., 2., 3., fizetési osztályba 3200, 2800 és 2400.

II. fizetési osztályba a művezető, kompinterő, mozdonyfelügyelő, iroda altiszt, kezelő altiszt, állomás felügyelő, távirda felügyelő, pályafelügyelő, hidmester, főárvirdász, főkalauz, főraktárnok, főkocsimester, főkocsivizsgáló, főnyomdász, könyvkötőmester az 1., 2. és 3. fizetési osztályba 2200, 2000 és 1800 korona. Két ízben 5—5 évenként 200—200 korona korpótlék.

A többi állások a III. fizetési osztályban 1600, 1400 és 1200 korona, a IV. fizetési osztályban 1040 korona. A harmadik fizetési osztályban két ízben 200—200 korona korpótlékkal.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, apr. 16.

Elnök: *Ferczel Dezső.*

Megnyitván az ülést előterjeszti az irománnyokat és hitelesíti a tegnapi ülés jegyzőkönyvét.

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter betérjeszti az államvasuti tisztviselők fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot, kéri ennek előzetes tárgyalás végett a pénzügyi bizottsághoz leendő utasítását.

Beterjeszti továbbá az iparfelügyeletek hatáskörének a kisebb nyomdákra való kiterjesztését célzó törvényjavaslatot és végül jelentést tesz a hírelszövevényeknek a vasárnapi munkaszünet alól való mentesítése tárgyában. (Helyeslés.)

László György a vizügyi bizottság előadója betérjeszti az 1882. évi XXVI. t.-cikkkel elrendelt munkálatokról szóló földmívelésügyi miniszteri jelentésekre vonatkozó vizügyi bizottsági javaslatot azon kérelemmel, hogy az meg a pénzügyi bizottsághoz is utasíttassék.

Elnök felolvastatja az indítvány és interpellációs könyvét. Javasolja, hogy az abban bejegyzett *Rakovszky István-féle*, az összeférhetlenségi törvény 5. ik szakaszának módosítására vonatkozó indítványnak indokolását a Ház április hó 21-iki napirendjére tűzzék ki, a

mára bejegyzett két interpelláció előadására pedig az ülés vége előtt egy negyedórával térjen át a Ház. (Helyeslés.)

Nosztter—Vesztter.

Nosz Gyula személyes kérdésben kijelenti, hogy *Vesztter Imre* tegnapi beszédében szóló személyét illetőleg ha nem is sértő, de csipős megjegyzéseket tett, amelyeket azonban a nagy zaj következtében nem hallott tegnap, csak a mai naplóból értesült róla. Minthogy azonban az általa előadott panasz, mely *Vesztter* a tegnapi felszólalásáról készített időközben az összeférhetlenségi zsűri elé is utasított, ezáltal már nem foglalkozik *Vesztter* személyes élet beszédével, mert nem engedi meg, hogy ez a titáni közérdektől úgy a személyes térre tereltesse. (Helyeslés.)

Választói jog.

Kelemen Béla: A választási jog mai megállapítása hibás. Ennek a kérdésnek, helyes és a viszonyoknak megfelelő igazságos megoldását égetően sürögőnek tartja. (Helyeslés a baloldalon.) A választók száma nálunk nem hogy növekedett volna a népesség arányában, de hátrahozottan csökkentették, még pedig mesterséges uton. A miniszterelnök kitelentette, hogy nem zárkózik el a választói jog kiterjesztéséről és a választói kerületek helyes beosztásáról. Csakis az egészséges parlamenti viszonyoktól lehet az ország bajainak megszüntetését várni. A parlamenti többség szelleme kell, hogy fedje a nemzeti szellemet s a parlament a nemzet akarata és gondolkozása szerint kell, hogy munkálkodjék, nem pedig az önkényuralom szelleme szerint. (Helyeslés a balon.) A nemzet arra kell hogy igyeen akaratának. Az ellenzék aktív jával elérte azt, hogy a rég tespedő nemzeti öntudat felébredt. A mai választási törvény hibás volta az oka annak, hogy a bizottság kénytelen volt a nemzeti aspirációkért a többséggel küzdeni. Egyedül a nemzet lehet bíró a lefolyt küzdelemben, hogy kinek volt igazsá, a kisebbségnek-e, vagy a többségnek. Részletesen sorolja fel mindazon a gyakorlati életből merített példát, mely őt indítványa megtételére készítette.

Kéri javaslatának elfogadását.

Tisza István gróf miniszterelnök kéri, hogy ne tűzzék a javaslatot addig napirendre, míg a

intették tőle a penészbogár kis leányaikat: csak *Rátky Gitta*val ne barátkozzatok — Négy hármasa volt az idén is, a mértanból, fizikából és a jó Isten tudja miből, — szegény *Rátky*né sirva panasolta. No azért átvergődött a négy polgári osztályon, mert a tanárok azt mondták rá: életre való. Folytatásképen a többi kis szelidlelkű áldozatokkal, neki is a preparandúra kellett volna menni, hogy majdan beletemetesse ambícióját a tintafoltos irkák javításába, de az édes szülei azt maguk is belátták, hogy ez lehetetlenség. No, hogy még versenyt fusson a növendékeivel, vagy ha úgy tartja kedve, biraközön velük! — Nem költötték rá a pénzt hiába. Az anyja befogta a konyhára, a hol egy esztendő alatt mintagazdasszony vált belőle. Gyorskezü, mindenre ügyes. Boldog lehet az a férfi, a ki a maga kis tűzhelyére olyan parázs menyecskét vihet.

*Rátky*né titkon remélte is, hogy *Gitta* meg fogja találni a szerencsáját. Elvégre nem épen mindig a gazdag lányok kelnek el... A kis összekuporgatott pénzükből csinosan járatták, elvitték néhány multságba, hisz kell a leánynak, hogy ismerkedjék és *Gitta* kartonruhában is úgy festett, mint egy királynő. Egészséges,

délceleg alakja kivált a többi lányok közül. Körülfogták és a jó *Rátky*né boldogan szövögette a terveit: *Gitta* férjhez megy, szerencsét csinál és nem fognak a gyermekei sem nyomorogni...

Húsz esztendő volt már *Gitta*, de még nem jött el a megálmodott királyfi. Húsz esztendőn túl pedig még gyorsabban repülnek az évek és ah, a szép lányok helyébe jön másik, fiatalabb, újabb és Istenem, a férfiak úgy elvannak kényeztetve!

Rátky Gitta is kijött lassanként a divatból. Hozzá az édes apja is meghalt. Elvitte a sok privát munka. A kis nyugdíj nem volt elég ahhoz, hogy belőle megélhessenek. Nem hiába sopánkodtak hát a kis penészbogarak édes mamái. Előrelátónak kell lenni a mai világban. Mit ért a *Rátky Gitta* piros arca, ha pénze nem volt hozzá! — Hanem azért nemsokára került állása *Rátky Gittának*. Volt ismeretsége és a még mindig szép lánynak szívesen akadtak pártfogói.

Egy homályos négyoszögletű ablak nyitott karikáján adogatta ki a jegyeket ezután. Fürge keze alatt kopogott a bélyegző kis gép, a zsinóros kék vasutas zubbony megfeszült gyászruhája fölött. A felügyelő úr, a ki beprotezsálta,

szívesen eldiskurálgatott vele, sőt nagyon is szívesen, hogy a másik ki már nem volt fiatal és nagyon csunya, — mindig gyanusan mosolygott, ha együtt látta őket. *Gittának* feltűnt ez a mosolygás és ezental hidegben hánt a pártfogójával. Közben újabb csapás érte. Az édes anyja is elment a csöndes országba, összetörte a sok összetörött álom. Aktor hervadtak le az utolsó rózsák a *Gitta* arczáról...

III.

Alig néhány hónap múlva irigy kárörömmel ujságotla a csunya kisasszony a tiszturaknak:

— No hallják, a *Rátky Gitta* férjhez megy! — Kiss Gézához megy, a kinek több az adósága, mint a hány haja szála van! — Persze tud a nyelvén! Hogy majd együtt ledolgozzák azt a pár ezer forintot, addig *Gitta* is megmarad az állásában, — aztán Kiss Géza kinevezeti magát valahová állomásra, a hol elvonulva lármától, zajtól, élnek csak egymásnak. Mit szólnak hozzá urak? — Lehetőségek-e, hogy úgy megtudna változni Kiss Géza?

A tiszték ugatták a kisasszonyt szörnyen,

MITTEILER EDE **Nagyvárad,**
Fő-utca,
(Uri Casinó-épület).
TELEFON 520.

angol divat férfiszabó-czég

Szövetek méterenként nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be

mely angol szövelekből a legújabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít **férfi-öltönyöket**, s minden e szakba vágó ruháknak. — Női costümekre valódi angol **SZÖVETEK** nagy választékban.

kellő adatok beszerzésén alapuló törvényjavaslatot ő be nem nyújtja.
A Ház többsége ez irányban határoz. Következik napirend szerint a

megyei tisztviselők fizetésrendezése

Buzáth Ferenc az állam pénzügyi helyzetére való tekintettel abban a véleményben van, hogy a fizetésrendezés ne terjedjen ki az egyik vonalra, csak az alsóbb fokú megyei tisztviselők helyzetének javítására szükségesnek tartja a szolgálati pragmatikát, fegyelmi ügyekben a független bíróságot. A tisztviselők fizetésrendezésének szükségét elismeri s csak is a finanziaális érdekek szempontjából kénytelen aggályainak kifejezést adni. Ezen aggályaitól azonban eltekintve, pártja nevében a javaslatot elfogadja. Határozati javaslatot nyújt be a létminimumnak 1200 koronában való megállapítása iránt.
Elnök az ülést 5 percre felfüggeszti.

Városi közgyűlés.

— Harmadik nap. —

Tegnap végre három napi tanácskozás után letárgyalta Nagyváradi város törvényhatósági bizottsága a kitűzött ügyeket.

A harmadik napon már csak elvétele volt a tágas padok között néhány városatya.

Hosszabb vitát keltett a községi iskolák fejlesztésének kérdése, amelyet bár óriási újabb megterheléssel jár, egész terjedelmében elfogadták.

Még a Sas újjáépítésének ügyénél voltak felszólalások s elhatározták, hogy megkísérik ennek az objektumnak eladását is.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Rimler Károly polgármester elnököt.

Jelen voltak:

Dr. Hoványi Géza, Nozák Rezső, Ováry Lajos, Stark Gyula, dr. Várady Zsigmond, dr. Altman Jakab, Beczkay Lajos, dr. Berkovits Ferenc, dr. Halász Lajos, Mihelyi Adolf, dr. Radó Ignátz, dr. Sarkadi Lajos, Stern Herman, dr. Vucskics Gyula, Weisz Károly, Feldmann Izidor, dr. Friedlander Sámuel, Gábel Jakab, dr. Moskovits Miklós, Munk Jakab, Müller Salamon, Rendes Vilmos, Steiner M. Albert, Ternyei Antal, Rimler Károly, Bordé Ferenc, dr. Istvánffy István, Eleméry Ferenc, Gerő Armin, Komlóssy József, Darvassy

Lajos, Lukács Ödön, Dús László, dr. Baróthy Akos, Kőszeghy József, Ragány János, Gesztesi Ödön.

Az előző napi gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után a még elintézetlen ügyek tárgyalására tértek át.

Előterjesztette a tanács az 1904. évi közevési munkaprogramot, hogy ez évben mely utcákat rendezik.

Dr. Sarkadi Lajos azon kérdést intézte a polgármesterhez, hogy ezek az utcák az általános közevési programban is bennfoglaltatnak-e?

Rimler Károly polgármester felvilágosítással szolgált, hogy ezen utcák rendezése az évi munkát lesz s így már kihagyatnak az általános rendezés tervezetéből.

Az előterjesztést elfogadták.

Az iskolák fejlesztése.

Bordé Ferenc főjegyző felolvasta a tanács előterjesztését, a mely szerint a Széles-utcai iskolát ki kell bővíteni s ott egy új leányiskolát építeni, Olasziban még egy elemi fiúiskolát építeni, a leányiskola részére a volt városházát kibővíteni, a polgári leányiskolának új épületet emelni, Velenczén egy új iskolát építeni. Mindezek négyszáztizenháromezerkilencszázhatvanöt koronába kerülnének, mely összegnek évi 5 százalékos kamata 21000 kor. Ezen iskolafejlesztés útján 18 új tanerő alkalmazása szükséges, évi 22800 korona kiadással. Mindezek létesítésére 6 és fél százalék közköltő emelés szükséges. Ezen munkálatok közül a legsürgősebbek: az olaszii elemi leányiskola részére a volt városháza átalakítása: 31 ezer korona, egy új olaszii fiúiskola épület és ehhez telek 53 ezer korona; Velenczén 4 osztályú fiú és 4 osztályú leányiskola építése 92 ezer kor., tehát a folyó évben szükséges 176,125 korona amelynek 5 százaléka 8809 korona, továbbá 8 tanítói állás kiadása 14800 korona; — tehát ez évben 23609 korona 25 fillér kell. Az építkezésekre szolgálna fedezetül ez évben a legutóbbi nagy kölcsönből fennmaradt összeg, a fő-utcai régi városház eladásából befolyt összeg s a még hiányzó részt a törzsvagyongalomból kölcsönképen pótolnák.

Ragány János: Sötét perspektívát nyújt

IV.

Szép csendesen hulldogál a hó. Fehér szemfedő, csipke szemfedő borul a galyakra köröskörül. A téli alkonyat sietve száll le, küdbé burkolva égnek a jókor meggyújtott vasutlámpák. Kőd, mindenütt köd... A fagyos ágak egymáshoz verődnek, zengő angyal-muzsika száll belőlük, mely átrepül a havas telegráfróton, át a csendes világba fehér halmok, apró fűfák közé. Es szól a zengő angyal-muzsika: édesanya jön, megnézni a fiát. Jön, hogy betakarathassa költő, sirató szavával, a kit életében nem hagyott ápolni a férfi karjához való munka, — a hivatal, a kötelesség...

De kis anya csak nem jött. Oh, nagy volt akkor este a köd, a lámpák oly homályosan égtek és az asszony kábult, zürzavaros agya nem hallotta a vonatrobogást, a mint keresztül haladt a pályatesten...

az előterjesztés. A város már nagyon sokat áldozott a közoktatásra. Az elmúlt évben 280000 korona a községi iskolák budgetje. Meg kell állapodni, mert máskülönben bekövetkezik a baj s hosszabb stagnálás áll be. Az év kiadásra felvett 23 ezer koronát megszávazza. A tanítókat ki kell jobban használni; a törvény szerint heti 36 óra tanításra kötelezhetők, s itt átlag 17 órát tanítanak. Lehet olyan beosztást tenni, hogy két tanító 3 osztályt elláthasson. Parallel osztálynál pl. az egyikben 8—10-ig, a másikban 10—12-ig taníthatnának. — Mondják ki, hogy tanítók maximum 24 órát tanítsanak. Így nem kell a tanerőket szaporítani.

Rimler Károly: A főszámvevő indítványa benne van az előterjesztésben. Mondják ki, hogy e tekintetben elvárja a tanács előterjesztését.

Weisz Károly: A Fő-utca kövezéséről beszél s kifogásolja, hogy erre 600000 koronát szavaztak meg. A polgármester figyelemztetése után azt jelenti ki, hogy az iskola épületek építésére több pénz kell. Nem fogadja el a javaslatot.

Gábel Jakab a főszámvevő beszédére tesz megjegyzést. Más városok: Pécs, Szeged, Arad, nagyobb közoktatási budgettel dolgozik. A tanítók a törvény szerint nem 36, hanem heti 30 óra tanításra kötelezhetők, de ez is csak az osztatlan iskolákra vonatkozik. A javaslat keresztülvitele fáklyát gyújtene a kulturának. Elvileg nincs kifogása, ha valami czélszerű beosztással a tanerők szaporítása csökkenthető. Lett volna alkalom a közoktatási kiadások leszállítására, mikor a kormány államosítani akarta a községi iskolákat. Ez nem kellett. Üdvözlö az előterjesztést s elfogadja.

Dr. Halász Lajos az államségély felemelését sürgeti. Mi van e kérdésben, hisz 100-as bizottságot választottak, hogy küldöttség kérje e tekintetben a minisztert.

Dr. Sarkadi Lajos a sürgős építkezések keresztülvitelét elfogadja. Egy körülményt említ azonban fel. A községi polg. leányiskola jelenlegi helyiségében nincs bevezetve a vízvezeték, különösen közegészségügyi szempontból elengedhetlen. Kéri, hogy a bevezetés iránt mielőbb intézkedjék a tanács.

Mihelyi Adolf úgy látja, hogy a mostani előterjesztés elfogadása után meg kell állani a nagyobb kiadásokkal, mert a közköltő nagy fokú emelése visszafejlődést idézne elő. Óriási áldozatot hozunk a kulturának, s az állam ezzel szemben újabb terheket ró a városra. Többet már nem költethetünk kulturális czélra s ha e miatt elmaradunk, a felelősséget az államra és törvényhozásra hárítja. A milliókra menő beruházási költségektől mit sem ad a kormány a városoknak. A mostani előterjesztést fogadják el s az államségély felemelését teljes erővel kérik.

Az iskolák államosítása.

Dr. Várady Zsigmond hibáztatja a város törvényhatóságát, hogy annak idején ellene volt a községi iskolák államosításának. A tanács kövessen el mindent, hogy iskoláink államosíttassanak.

de azért Rátky Gitta csakugyan megesküdött Kiss Gézával. Rávitte az egyedülvalóság. A gyászruháját se vetette le, egy csöndes kis reggeli misén mondták el egymásnak a holtomiglant. Es ugy látszott, boldogok voltak. Az asszony ugyan lesoványodott egy kicsit, sokat lótot-futott, hogy a hivatalának, a háztartásának is eleget tegyen. Esztendőre, egy kis vas-kos fia is hazajött. Gyűgő csöpp jószág. Oh hányszor gondolt reá dobogó szívvel, mialatt lázasan siető kezében reszketett a jegy, és dehogyan vette észre a türelmetlen tömeg gorombaságait! — A gondolata otthon járt a kis embernél. Uram Isten, nem hűtik-e meg, nem ejtik-e el, csak már otthon lehetne! — Néhanyszor tévedt is az elszámolásnál, ráment pár hónapi fizetése. Az ura megszidta érte és ő máskor annál hamarabb követett el hibát. Az első durvaság után jött a többi. A férfi valóságos kinezta az asszonyt. Vehetett volna el pénzes leányt is, haladhatna előre, most ilyen nyomorúság mellett az adóságát sem törlesztheti. Hozzá kezdett a régi élethez, szabad idejét a házon kívül töltötte. Es az asszony fátyolos szemmel csak adta, adta ki a bírtakat...

Megérkeztek a tavaszi újdonságok Róth M. utóda

kalap, uridivat üzletében. Férfi fehérneműek rendkívül nagy választékban és mérték szerint is gyorsan készíthető
Férfi- és nő-czipők kizárólag legjobb kivitelben.

Dr. *Hoványi* Géza elfogadja a javaslatot. Nem hagyhatja azonban szó nélkül dr. *Várady* Zsigmond szavait. Nem követett el hibát a törvényhatóság, mikor nem ment bele az iskolák államosításába, sőt éppen helyesen járt el. A szerződés szerint a teher csak egy a városra maradt volna s az állam rendelkezne. Hagyják meg jövőre is a város kezében az iskolákat s ahogy anyagi erőnkből telik, építünk iskolákat.

Rimler Károly komolynak találja a kérdést és a helyzetet. Hiányok vannak s ezek pótlása elől nem térhetünk ki. Közköltőemelés van proponálva, de reméli, hogy a fejlődés eszközeit is megtalálják. Közlebb alkalma lesz a törvényhatóságoknak a kormány előtt az államségély felemelését kérni. Hiszi, hogy a kormány sem zárkózik el a város támogatása elől.

A tanács előterjesztését a közgyűlés elfogadta.

Vita nélkül elfogadták a tanács előterjesztését, amelyben a miniszteről kéri a város, hogy a nagyobb utcákon 1906. év végéig építendő emeletes épületek adómentessége 3 évvel kiterjesztessék.

A Nemzeti-híd újjáépítését elhatározta a törvényhatóság.

A Fekete-Sas újjáépítése.

A városi tanács előterjesztést tett a Sas újjáépítésére. Az építkezést kölcsönből fedeznék. Javasolják, hogy a tervek elkészítésére pályázatot irjanak ki.

Dr. *Radó* Ignácz ellene van egész előterjesztésnek s nem megy bele semmiféle kalandos építkezésbe. A város ne csináljon üzleteket s ezekkel konkurencziát a polgároknak. Indítványozza, hogy az ingatlan eladását mondja ki a törvényhatóság, s ha nem lenne vevő, akkor tegyenek előterjesztést a más irányú értékesítés iránt.

Beczkay Lajos a Sas eladását ellenzi.

Rimler Károly rámutat, hogy a törvényhatóság éppen ezen legértékesebb ingatlant kivette az eladásra kerülő városi épületek közül.

Dr. *Várady* Zsigmond az eladás iránt tesz indítványt, s azt a jövő ülésre kéri kitűzni.

Dr. *Berkovits* Ferenc összekötne a két módozatot. Hirdessék meg az eladást s a tervek is írják ki a pályázatot. Akkor látják, hogy melyik előnyösebb a városra. Lehet, hogy akad olyan pályázó, aki a maga költségén építi fel.

Mihelyi Adolf dr. *Halász* Lajos, *Ragány* János, *Köszeghy* József, és dr. *Hoványi* Géza hozzászólása után a tanács előterjesztését dr. *Berkovits* Ferenc módosításával fogadták el.

A *Feldmann-féle* uszodára vita után még ez évben megadták az engedélyt, azzal a kikötéssel, hogy tartozik az uszoda felé ernyőt tenni a tulajdonos, október 1-ére pedig az egészet köteles lebontani.

A többi apróbb tárgyakat a tanács előterjesztése értelmében intézték el s ezzel a három napos gyűlés végett ért.

A nem kopogtató papokról.

A minap egy kis cikkben szóvá tettem, hogy a helybeli ev. ref. lelkészek a szabadkőműves páholyok tagjai.

A tiszteletes urak válaszoltak, lapunk is megadta reá a felelet, de a vita ezzel nem fejeződött be. Nem ugyan a tiszteletes urak, de az ev. ref. egyházok egyik kiválóan képzett tagja két védelmükre, és azt a megjegyzést teszi, hogy tulajdonképpen minden papnak kopogtatni kellene a páholyok kapuján bebocsátást kérve.

A cikkkel — Dr. V. Zs. cikkei mindig érdekesek — foglalkozom, mert ez is kedvező al-

kalom arra, hogy az én állításomat bizonyítsa be.

Hivatkozik a kis katekizmusra, amelyben az áll, hogy a felszentelt pap kiváltkép arra nyer hatalmat, hogy szent misét szolgáltatson és Isten igéjét hirdethesse. Vagyis nem arra, hogy a falubeli zsidó boltos megrontása végett keresztény fogyasztási szövetkezeteket felállítson és nem arra, hogy az alapítványok pénzét kamatoztassa.

Tehát hogy Isten igéjét hirdethesse. Ha meghirdeti, ő tartozik azt első sorban követni. Isten igéje ez is. »Szeresd felebarátodat mint tenned magadat.« Még a szabadkőművesek is belátják, hogy ez valóban isteni kijelentés; csak annyit fűznek hozzá, hogy igenis szeresd, de kivétel nélkül, szeresd a katolikust, szeresd a protestánst, szeresd a magyart, szeresd a németet, szeresd a zsidót . . .

Hát nem ez a felebaráti szeretet hozta létre a szövetkezeteket? Látja az a pap, hogy egyszerű, hiszékeny hive mint lesz zsákmánya mint lesz áldozatja annak az idegen beköltözőknek, a ki ravasz, számító, furfangos és a mig ezelőtt jómodu hive koldusbotra jutva kivándorol, addig a falubeli zsidó boltos földesúr lesz. Szeresd felebarátodat! Hogy szeresse másképp, minthogy oktatja, tanítja és iparkodik őt megmenteni a romlástól. Hogy a zsidónak nem megy most olyan jól? azért nem következik, hogy direkt az ő megrontására alakult a szövetkezet. Nem az ő megrontására, hanem a nép védelmére.

Az egyház — mondja a cikkíró nem arra kapott hatalmat, hogy a káptalanok az alapítványok pénzét kamatoztassák. Miután az egyházat Krisztus, tehát Isten alapította, nem engedte meg, mig a protestáns vallásokat Luther Calvin stb, tehát ember, és így biztosan megengedték, hogy az ev. ref. kollegiumok, gyámoldák, magtárak stb. pénzei drága kamatra kiadhatók.

Kifogásolja, hogy a papok a politikában részt vesznek. Ezen állítását oly szép színekkel oly elfogadhatóan részletezi, hogy teljesen igazat kellene neki adni.

Annál is inkább, mert minden felekezet papjáról egyformán beszél. De lehet-e politikának nevezni a mai idők politikáját? Nem mindentűt, minden téren, az államkormányzásban éppen úgy, mint a falusi kupaktanácsban a társadalmi ellentétek, és eszmék harca áll szemben?

Hisz dr. V. Zs. maga mondja, hogy »mi, kik a pap valódi szerepének a mai fejletlen társadalomban óriási fontosságát jól ismerjük, teljes emberi joggal kívánjuk, hogy papjaink maradjanak meg Krisztus követésénél.«

Hát nem ezt csinálják? Nem az ő szavait követik?

Tehetnek ők arról, hogy a hamis jelszavakkal félrevezetett társadalmat a politika mezején kell tanítani. Ők vitték a politikába a vallást?

Nem, és hogy nem abban a békés harmóniában működhetnek, mely hivatásuknak megfelelően, annak sem ők az előidézői.

A cikkíró azt mondja, hogy lám, a szabadkőművesség ebben a békés harmóniában tanítja a társadalmat. Vagyis, hogy a szabadkőművesek nem foglalkoznak politikával. Vigye muzeumba a naivságát az, a ki ezt elhiszi!

En nem hiszem, és velem együtt nagyon sokan, a kik éppen úgy, mint én kíváncsiak vagyunk rá szörnyen, hogy hát tulajdonképpen miért is van az a szabadkőművesség és mi annak a kitűzött célja?

Mert, hogy csak azért lenne, hogy az embereket születés, hitfelekezetre stb. való tekintet nélkül hozza össze etnikai alapon, ez lehet ürügy, de végcél nem! Mert akkor minek az a homályos titkolódzás és az a sok mystikus bókusz-pókusz?!

Különb, hogy pozitív argumentummal szolgálják amellet, hogy a páholyok ugyancsak politizálnak, elég hivatkozni arra, hogy az őszi n.várad szabadkőműves kongresszus tárgyának három negyed része politika volt.

Es éppen ezért elégedjék meg a páholy avval a három nagytiszteletű urral, én nem hiszem, hogy mig ez a titkolódzás ez a lappangás tart, akadna Krisztusnak igaz papja, ki a páholy alapján kopogtatva bebocsátást kérne, Azután még kevésbbé.

A nagytiszteletű urak megnyugtatóra pedig kijelentem, hogy valamint az ő védelmükre világi ember kell, úgy e cikket is azon világi ember írta (gyenge tehetségével de meggyőződéssel fakadt önelhatározásból) ki »Tiszteletes urak a páholyban« című (!) jegyű cikkel az egész vitát megindította.

UJDONSAGOK.

Makarovné.

A port-arthuri ütközetben vízbe fűt orosz tengerészekért gyászompás istenitiszteletet tartott a czár. Sápadt volt a felséges úr arca, komor a nagyhercegeké, gyászfátyol alatt a nagyhercegnőké. Megjelent az egész diplomáciai testület, a tábornoki kar s a legmagasabb tengerészisztek, a legelőkelőbb Szentpétervár borult gyászba a port-arthuri áldozatok miatt, az egész világ sajtója kiemeli, milyen méltóan emlékezett meg Oroszország az ő hőseiről . . .

A gyászba borult padok belsejében pedig egy fekete ruhás asszony zokogott s a nagy urak egyszerre úgy érezték, hogy ez a méltó megemlékezés valami rettenetes bán, égbekiáltó szemfényvesztés.

Az a zokogó asszony az elstülyedt vezérhajó hősenek, Makarov tengernagynak a felesége.

Végasztalására sietett a czár, a nagyhercegek, a hatalmas diplomaták. Hiszen hősileg halt meg a tengernagy, dicsőség fogja koszorúzni emlékét, története a késő kor ifjúságát fogja lelkesíteni hazaszeretetre, hősiességre . . .

Az asszony pedig zokogott tovább. Mit ér a lelkesítő emlék, ha az neki szívét tépi? Mit ér a dicsőség, ha az neki gyász? Lelkesülhetnek a hős elestén az utódok, a máséi; de az ő gyermekei csak az apát fogják siratni hol-tukig.

A czár arczáról az istenitisztelet végével eltűnt a sápadtság. Kigyulladt orczával adta ki a jelszót:

— És Oroszországnak mégis győznie kell.

A diplomaták helyeselték, a tábornokok büszkén csörgették kardjukat, mely oly biztonságban van a Néva partján a japán golyóktól — de az az asszony csak zokogott tovább. Ha az a győzelem meg is lesz valamikor, gyászfátyolok fogják kisélni a győzelmi lobogót s a diadalmas hadsereg mögött ott lesz egy másik: a gyászoló özvegyek és árvák rettenetes hadserege.

Hát még ha a vereséget vereség követi ismét? . . .

Es ezt úgy hívják, hogy a felvilágosodott század civilizációja.

TAJEKOZTATO.

Április 24. A Nemzeti kaszinó közgyűlése d. u. 4 órakor.
Április 24. közlegelő birtokosok közgyűlése d. e. 10 órakor a volt a városbázan.

* A közgyűlés betegei. Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának három napi közgyűlése általános panasz volt a városatyák és

tisztviselők között a hideg miatt. A fűtést be-
szűntették s különösen pénteken erős léghuzam
volt a teremben. Dr. *Beöthy* László főispán
meg is hűlt s muló természetű torokbajt ka-
pott s tegnap már nem is vett részt a köz-
gyűlésen. Különösen az ablakok alatt ülő ta-
nácsdagok és a hírlapírók érezték az ablakoknál
betolduló légvonatot. Valami módon gondos-
kodni kell ennek az elhárításáról.

* **Kisgyermek beoltása.** *Gerő* Armin
rendőrfőkapitány a kötelező védhímlőoltások
tárgyában a következő hivatalos hirdetményt
bocsátotta ki, melyben tudatja, hogy az idén
május 1-én kezdődnek az oltások a tűzoltó-
őrtanyán.

Az 1887. évi XXII. t.-cz. értelmében és
ugyan ezen törvényben előírt 2—100 korona
pénzbüntetés terhe alatt felhívatnak a Nagy-
várad város területén lakó szülők, gyámok,
iskolai előjáróságok, ipari munkaadók, cseléd-
tartó gazdák, s általában mindazok, kik kiskorú
gyermek gondozói, hogy a gondozásukban levő
minden gyermek beoltásáról gondoskodjanak;
mihelyt minden gyermek élete első évében
első ízben, a 12. életévet betöltött, de valóság-
os hímlőt ki nem állított gyermekek pedig
másodízben újraoltandók.

Az oltások ez évi május hó 1-ső napján
kezdődve, minden következő vasárnapon, reg-
geli 9 órától 11 óráig eszközöltetnek a tűzoltó-
lakánya nagytermében, ahol is a beoltandó
vagy újra oltandó gyermekek megjelenéséről
fentnevezettek gondoskodni szigorú kötelessé-
güknek ismerjék.

Nagyvárad, 1904. évi április hó 15-én.

Gerő Armin,
rendőrfőkapitány.

* Az olasz borok beözönlése ellen. A ma-
gyar szőlősgazdák igyekezetét, anyagi áldozatát
tönkrevetéssel fenyegeti az olcsó vámpok mellett
beözönlő olasz bor. A Magyar Szőlősgazdák
Országos Szövetkezete teljes erővel küzd az
olasz borvámok továbbra is leendő fentartása
ellen s a magyar bortermelők megmentése ér-
dekében az egyedüli eszköznek tartja, hogy az
olasz borokra magas vámpot vessenek ki az
Olaszországgal kötendő szerződésben. E tárgy-
ban kellőleg indokolt, terjedelmes feliratot in-
tézett a szövetkezet a kormányhoz s a felter-
esztés megküldése mellett arra kéri Nagyvárad
város törvényhatóságát, hogy hasonló felter-
jesztést intézzen a kereskedelmi miniszterhez.
Nagyvárad városára nagy fontossággal bír a
szőlőtermelés s így bizonyára pártolja a haza-
fiás szempontból is nagyfontosságú felter-
jesztést.

* **Testvér gyilkosok.** Kicsinyes szóváltásból
keletkezett dulakodás közben Biharmegye két
községében történt tegnap testvérgyilkosság.
Berettyó-Ujfaluból telefonon értesítettek, hogy
Szilágyi János testvérét, *Imrét*, ittas állapot-
ban leszarta. A bicskázás előzménye régi per-
lekedésből származó szóváltás volt. — Etesden
pedig tegnap reggel 7 órakor *Madár* Flóra
szántás közben összeszóla-kozott öccsével *Ma-
dár* Vaszálival s veszekedés közben veremvá-
góval Flóra úgy ütötte fölővön *Madár* Vaszá-
lit, hogy az estére meghalt. Mindkét esetről
értesítették a nagyvárad kir. ügyészséget, hon-
nan intézkedés történt a vizsgálat megindítá-
sára.

* **Pénzéhes bérkocsis.** *Juhász* Ferencz
földműves tegnapelőtt este felé meglehetősen
beszűrt állapotában Daru-utcai lakására
akart volna hazajárni. Nem tudott azonban
tájékozódni, így hát egy *Almási* István nevű
kis fiút kért meg, hogy hozzon neki bérk-
kocsit. Jelentkezett is a bérkocsi és pedig a
141-es, a melyen *Juhász* hazajutott. Mikor

aztán lakása előtt kiakarta fizetni a kocsist,
ez kiütötte a kezéből kilenczven koronát tar-
talmazó pénzes erszényét, majd a földön szerte
gurult pénzt a kis fiuval együtt felszedte és az
ilyenként kifosztott *Juhászt* faképnél hagyta.
Káros panaszára a bérkocsist, *Besenyei* Pétert
elfogta tegnap a rendőrség és beismerő vallo-
mása után be is zárták. A pénz nagyrésze meg-
került nála.

* **Az utadó lajstromok közszemlén.** Nagy-
várad város összes városrészére, továbbá az
idegen szőlőtulajdonosokra 1904. évre vonat-
kozó s a végérvényesen megállapított százalék-
ban kivetett utadóval, valamint az állami egye-
nes adót nem fizetők által természetben leszo-
gálandó kézi napszámokról szóló egyénekenkénti
kivetési lajstromok az 1900. évi I. t.-cz. 23. §-a
rendelkezéséhez képest a városi adóhivatalnál
(városi székház földszint) és pedig az I. ker.
Olaszi városrész kivetése a 21. számú, — a
II. ker. Újváros és Külváros kivetése a 15. sz.
és a III. ker. Váralja, Velence, Csillagváros,
valamint a Hegyközség kivetése a 26. számú
hivatalos helyiségben folyó évi április hó 18.
napjától folyó évi május hó 2. napjáig terjedő
15 napi közszemlére kitétetnek. Miről az érde-
keltek azzal értesítettek, hogy ezen egyéne-
kenkénti kivetési lajstromokat a fenebbi határidő
alatt megtekinthetik, s a netalán sérelmesnek
tartott kivetés ellen felszólalásaitak folyó évi
április hó 30. napjáig Nagyvárad város köz-
igazgatási bizottságához beadhatják. Nagyvárad.
1904. április hó 11-én. *Rimler* Károly polgár-
mester.

* **A nagyvárad pinczéregylet ünnepségei.**
Nagyszabású ünnepségekre készült a nagyvárad
pinczéregylet. Jövő hó 10-én avatják fel az
egylet házát. Az ünnepségek előkészületei már
a befejezéshez közelednek s a sorrend már
végleg meg is van állapítva. E szerint a ház
felavatásával kezdődik délelőtt 9 órakor az
ünnepély, amelyet *Mezey* Mihály kir. közjegyző
nyit meg. Nem érdektelen itt megemlíteni, hogy
ez egyetlet az ünnepély szónokának édes atyja
alakította 30 évvel ezelőtt. Az egylet szállója
és menházának megnyitása délelőtt fél 11 óra-
kor, amely ünnepély alkalmával helyezi el az
épület zárkóvát. A zárkóvát elhelyezi ifj. *Kesz-
tyűs* János építész, a ki az egylet házat épít-
tette. Az ünnepi beszédet tartja dr. *Dési* Géza
egyleti ügyész. Az egylet harmincz éves mult-
jának megörökítése képekben délelőtt fél 12
órákor. Ugyanis az egyesület elkészítette a har-
mincz éven át volt elnöke, alelnökei és pénz-
tárnokai arcképeit és azokat *Biró* Lajos hir-
lapíró ünnepi beszéde kíséretében leleplezi és
az egylet nagytermében elhelyezi. Ez ünnepé-
lyekhez csak belépőjegyekkel lehet bejutni, me-
lyek korlátot számban lesznek kiadva. Délután
2 órákor bankett a *Fekete-Sas* nagytermében.
Egy teríték ára 5 korona. Hangversenyyel
egybekötött táncestély a *Fekete-Sas* nagyter-
mében, kezdete este 8 órákor. Helyárak az
első négy sorban 4 kor: a következő sorokban
3 kor, belső-jegy és számozatlan hely 2 kor.
Karzat-jegy (amely az estélyre nem jogosít) 1
korona. Jegyek már e hó 20-ától kaphatók
minden kávéház és étteremben és a rendező-
bizottság irodájában Szent László-tér, Kovács-
ház, telefon szám 447, a hol már előjegyzések
is tehetőek. A hangverseny részletes műsora
még teljesen megállapítva nincsen, de a közre-
működők névsora már most is ismeretes.
Közreműködnek: *Székely* Irén, *László* Irén,
Mezey Mihály, *Szántó* József, *Bihari* László
és *Bihari* Akos színművészek. A pinczerek ün-
nepélyének különös érdekességét az ad, hogy e
napon nyitják meg az ország első pinczérmen-
házát s mint értesülünk, az ország minden ré-
széből lesznek vendégek. Derék pinczereink ün-
nepe elé nagy érdeklődéssel néz az egész város
közönsége.

* **Szellemileg túlterhelt gyermekek.** Arad
város törvényhatósági bizottsága elhatározta,
hogy feliratot intéz a képviselőházhoz az isko-
lás gyermekek szellemi túlterhelése miatt. A
gyermeknek annyira túl vannak halmozva a ta-

mulással, hogy ez megtámadja testi fejlődésük-
ben őket. A testfejlesztésre pedig kevés gon-
dot fordítanak. Arad városa ezen feliratát pár-
tolás végett Nagyvárad város törvényhatóságá-
nak is megküldötte.

* **Kakas Márton** legújabb számából.
Abbáziából.

— Hallottad, hogy *Tittoni* az olasz külügy-
miniszter, Budapestre is elakart látogatni, de aztán
főlöskégesnek tartotta ezt a látogatást.

— Miért?

— Mert végigsétált az abbáziai korrón s úgy
érezte magát, mintha a Lipótvárosban volna.

Kár.

— Igazán *Kár*, hogy az *udvar* a vízhiány
napjaiban nem jön Budapestre! Akkor megvolna
okolva az a rendes szokás, hogy az asztalra még
a *víz* is Bécsből hozzák . . .

Az új kántor.

Kohn: Az új kántor úgy énekel, hogy én
harmincz év óta nem hallottam ilyen éneket.

Grün: Hogy hogy, hiszen úgy ordít mint egy
sakál.

Kohn: Epp ezért! En harmincz év óta sü-
ket vagyok, de ezt az ordítást még is meghallom
Új fogalom.

Eddig meg van az *Eke*, *Emke*, *Pmke*, *Omge*,
Femke ehhez jött most a *Togo*, vagyis *T. O.*
G. O.

— Mi ez?

— Tehetetlen Oroszok *Goromba* *Ostromlója.*

Találós kérdés.

Mihez van közelebb *Port Arthur*? Oroszország-
hoz, vagy a végpusztuláshoz?

Biró előli.

Biró: Volt büntetve?

Vádlót: Egyszer, mert tilos helyen fürödtem.

Biró: Es többször nem?

Vádlót: Azóta nem fürödtem.

A versenytéren.

— Hát megint csak itt vagy? Pedig megfo-
gadtad, hogy nem játszol többet

— Nem is játszom. Ebből élek.

* **Szövetkezetek vásárnapja.** A kereskedelem-
ügyi miniszternek 3-a vasárnap munkaszünet
tárgyában legutóbb kiadott rendelete értelmében
szövetkezetünköl a vasárnap befizetések mai
naptól elmaradnak, a miről szövetkezetünk t.
tagjait ez uton van szerencsénk értesíteni
Polgári takaréks és segély szövetkezet.

* **Borzalmas öngyilkosság.** Borzalmas mó-
don pusztította el életét Bihar-Püspökiben teg-
nap reggel *Belcs* Imréné. A kétségbeesett assz-
zony felmetszette torkát s irtóztató kínjában
a kúthoz rohant s beleugrott. Hulláját kihúzták.
A szerencsétlen asszony tettének oka ismer-
etlen.

Hazánk legszebb fürdője, a kéndus
és konyhasós természetes meleg forrásokban
gazdag *Herkulesfürdő*, az idén is nyújtja az
ismert 50%-os árkedezményt júliusig és augusz-
tus 26-ika után a szerényebb jövedelemmel
bíró közönségnek. Ismeretes, hogy e világhírű
fürdő forrásai csalahatatlan sikerrel használtat-
nak ischias, idült csuz, köszvény, bőr és csont-
betegségek, aranyér, altesti bántalmak, veseba-
jok, vérszegénység, női bántalmak és ezek
utóbajai stb. ellen. Dicséretre méltó hazafias
cselekedet az igazgatóság részéről, hogy az em-
lített kedvezmény által lehetővé teszi az intel-
ligens középosztálynak is, hogy *Herkulesfürdő*
forrásainak gyógyító és üdítő hatásában része-
sülhessen.

* **Gyanus hulla.** Erdőgyarakon tegnapelőtt
Tóth Erzsébet cselédlánynak gyermeke szüle-
tet. Az új szülött tegnap hirtelen meghalt. Az
orvosi vizsgálatnál kint, hogy a csecsemő fej-
jén súlyos ütések nyoma észlelhető. E gyanus
körülmény folytán a kir. ügyészség megindította
a vizsgálatot.

Találtak egy kupakos tajtékpipát, egy zálog-
jegyet és egy pénzes erszényt némi pénztartalom-
mal. Igazolt tulajdonosok átvehetik *Mendelényi*
Béla rendőrségi fogalmazónál.

x **Ritka alkalom** kínálkozik most a t.
közönségnek szükségletei olcsó beszerzésére. A

jó hírnevű Kovács L. és társa cég ugyanis, mintán Zöldfa-utca 38. sz. alatti üzletét felosztja, hatóságilag engedélyezett végeladást rendez és raktári készletét gyári áron alul hozza eladásba. Felhívjuk a t. közönség figyelmét a lapunkban közzétett hirdetésre. 593

x **Mindenkit** saját érdekében kérünk, hogy ha női és férfi ernyőben, továbbá női, férfi és gyermek harisnyában szüksége van, annak beszerzése végett forduljon az **Amerikai Aruházhoz**, Olasz Fő-utca, a hol e cikkek mindenkit meglepő olcsó árban lesznek most nagy raktár végett árusítva. 617

x Tisztelettel hívjuk fel lapunk olvasóinak szives figyelmét **Sz. KOCSIS JÁNOS** katonai, egyenruházati, férfi-szabó cég lapunk mai számában közölt hirdetésére. 606

x **Kedvező alkalom a költőzködőknek.** Helyszűke miatt Czillér Imre áruházában az összes raktáron levő szőnyegek u. m. szalon, ebédlő és futó szőnyegek, asztal és ágyterítők, pamlag takarók (überwurf:) csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, paplanok matrácgradlik (csinvat) minden elfogadható árban kiárúsíttatnak. **Czillér Imre** áruházában Olasz Fő-utczán. 652.

x **A ház főkéssége,** a gazdaság szülőtermelés, gyümölcs fanevelés, baromfi-tenyésztés jövedelmezőségének megszólván **alapfellelő** a szép, illetve jó kerítés. Mert lehet a ház diszes, ha rozszant, idomtalan léczkerítés éktelenkedik előtte, a ház se tetszik szépek, ellenben ócska háztájat is kedvessé, széppé tesz a mai kor igényeinek mindenben megfelelő — **sodronykerítés.** Akár diszes utca, — akár pedig bár egyszerű, de évtizedekre szóló jó erős gazdasági kerítés szükséges, igényünket sehol jobban ki nem elégítik, mintha Haidekker Sándor Budapesten, VIII. Üllői-ut 48. szám alatti kerítésgyárához fordulunk. 688

x **Hazai iparunk** fölkarolása érdekében figyelemreméltó akciót indít a **Radó Samu és társa** zsák és ponyvaköcsönző cég a midőn az **»Első magyar vitorla vászonlen- és jutaárnyó»** elismert jó gyártmányait hozza forgalomba az egész vidéken, melynek áruai az osztrák gyarmányokat minden tekintetben messze fölülmulják. A pártolásra érdemes vállalat, mely nemcsak puszta jelszavakat hangoztat, mai hirdetésre különösen felhívjuk t. olvasóink figyelmét.

x **Allatgyógyászat.** Allatgyógyásztól érdekelheti hogy a londoni állat-egészségügyi kiállításán **Dr. David Viktor,** eszéki gyógyszer-táros **»Antegrin»** nevű háziállatok óv- és gyógy-pora általános hogy szenzációt keltett. Gyakorlatilag az **»Antegrin»** háziállatok belső bajainál nálunk is nagyszertűen bevált, állatorvosunk és gazdák egyaránt dicsérik. Az **»Antegrin»** t, mint stomachikumot és enyhe laxánst, a horvatslav.-dalm. királyi kormány is nemrég engedélyezte és jóvá hagyta, az országos vegytani intézet véleményezése alapján. Az **»Antegrin»** az egész monarchiában törvényesen van védve. 396.

IRODALOM.

Zászlónk közkeveltségnek örvendő keresztény ifjúsági lap áprilisi száma a következő dús tartalommal jelent meg: Krisztus a mi erősségünk elbeszélés a keresztény előidők-ből, majd a világ legmagasabb állaját a zsi-ráfot ismerteti, továbbá igen érdekes dolgokat olvasunk az étkezés jövőjéről. Megtanulunk villamos lámpát készíteni a következő cikkben tovább haladva pedig a keletázsiai háborúról olvasunk részleteket.

Mayláth Géza gróf tollából a sárga fajról olvasunk igen érdekes karczolatot, melyet a kínai tanulmányutja alkalmával szerzett személyes tapasztalatok után írt.

Vrabély Armand folytatja Muki naplóját, azonkívül még számos igen érdekes közlemény foglal helyet az áprilisi számban, melyet az

értékes közleményeken kívül a sok szép illusztráció nagyban emel.

Előfizetési ára egész évre csak 2 korona. Megrendelhető a Zászlónk kiadóhivatalánál Budapesten VII., Damjanich-utca 50.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR:

Hétfő: Bob herceg Szoyer Ilonka fellépte rendes helyárrak, bérlet szűnet.

Kedd: Bob herceg.

Szerda: Fedora.

Csütörtök: Fauszt.

Péntek: Takarodó.

Szombat: A bajusz.

Vasárnap: Táltos, népszimű, Palotás Fausztin nagyvárad honvéd hadapród isk. tanár darabja, itt először.

Szoyer Ilonka fellépte, A budapesti opera illusztris művésznője, Szoyer Ilonka ma kezdte meg három estére terjedő vendégszereplését a Szigligeti-színházban. A művésznő ma, vasárnap eljátsza a Nebántsvirág, hétfőn és kedden pedig a Bob herceg című szerepét. A bájos művésznő tegnap már Nagyváradra érkezett, hogy pihent erővel fogjon a három nagy, de igen hálás szerep eljátszásához. A Szoyer esték bérletszűnetben lesznek rendes helyárrakkal. A bérletjegyei mindig déli 12 óráig feontartatnak.

Lotti ezredesei. Ez a pompás énekes bohózat kerül ma d. u. 3 órakor fél helyárrakkal színpadra, Feledy Boriskával a címszerepben.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 194. Bérletszám 174. (páros)

Ma, vasárnap 1904 április 17-én:

Délután 3 órakor fél helyárrakkal:

Lotti ezredesei.

Bohózat.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor rendes helyárrakkal:

Nebántsvirág.

Operette.

HELYÁRRAK: Nagypáholy 14 korona, földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsölye 3 kor. Körzék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közép 2-ik sor 1 kor. Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártzék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy színlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérhálzával szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. órától előre válthatók.

Holnap, hétfőn április 18-án

Bob herceg.

Operette.

EGYESÜLETEK.

As állatvédő egyesület. Ertesztésünk szerint holnap, hétfőn és a reá következő napokon fog a nagyvárad állatvédő egyesület alakító bizottságának titkára toborzó útjára indulni, hogy a már elég népes tábor, mely az oktan állatok védelmére akar kelni, még növezzon. A titkár gyűjteményeket is jog rendelkezésére bocsátani azokra, akik ezen egyesületet a saját fáradozásuk útján is akarják támogatni.

NYILTTÉR.

Özv. Jüngling Józsefné

állandó nagy raktára
varrógép, kerékpár, alkatrész- és felszerelésekben

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA, (Bazár-épület).

Nagy választék **acetylén-lámpa, légtömítő** és **gummiköpenyben** Szakszerűen berendezett **nagy javító MŰHELY.** — **Emalirzoás** **nikkelezés** és bármilyen **javítások** pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Carbit napi árban!

A legjobb gyártmányu

Rössler, Jauernig, Ausztria és Stírán

kerékpárok

vannak állandóan raktáron.

Becses pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel

703

Özv. Jüngling Józsefné.

Csak e hó végéig

tart az árusítás a

Csathó Gábor és Tsa-féle

helyiségben,

miért is az összes áruk u. m. papír, írószerek, **imakönyvek,** képeskönyvek, ifjúsági iratok, képeslevelezőlapok, emlékkönyvek stb. még **olcsóbban** árusíttatnak.

Kiváló tisztelettel

Helyfi László,

könyv- és papírkereskedése
Fő-utca, Weiszlovits-ház

Doboz levélpapírok 25 kr.-tól feljebb.

Bumbera Imre

polgári- és papi szabó.
Nagyvárad, új „Bazár”-épület színház oldal.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség és Főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy a **legújabb divatu** és a **legjobb minőségű** szöveteim raktáron vannak, melyekből a legújabb és legelegánsabb szabás szerinti ruhákat készítem nagybecsű megrendelőimnek.

Különösen felhívom a Főtisztelendő papság figyelmét az összes áruimra, melyet **kizárólagosan csak a Főtisztelendő papság részére** tartok. Állandóan nagy választék **reverenda címáda** és egyházi **kvadrátusokból Rivétum** fekete és viola színben, továbbá egyedül raktára a mai idény legszebb és legrészletesebb **hit, remény, szeretet övének** (cinculus), mely egyedül csak nálam **szerzhető be.**

Midőn a Főtisztelendő papság és a nagy-
érdemű közönség becses pártfogását kérem
fel kell említenem, hogy elvem mindig a jó
munka jutányos ár volt, melytől eltérni
a jövőben sem fogok.
Nagybecsű megrendeléseiket kérve, marad-
tam kitűnő tisztelettel:

Bumbera Imre,
polgári- és papi szabó.

615

Az első magyar vitorla-vászon-, és jutaáru-gyár
nagy raktára

Radó Samu és társa

Nagyvárad, Kossuth (Sas) utca. Bihar kávé-
házzal szemben.

Hazai ipar! Telefon szám 240. Gyári árak

Mindenféle Gabona zsákok. Lisztes zsákok. Gyapju zsákok. Szalma zsákok. Heremag zsákok. Só zsákok. Zsák vásznak.	Vizhatlan Asztag ponyvák. Cséplő ponyvák. Kazán ponyvák. Sátor ponyvák. Szekér ponyvák. Rostáló ponyvák. Ropce ponyvák.
---	--

Ponyva vásznak.

Az Első magyar len- és jutaáru-gyár eredeti árszabása
szerint árusítanak.

Gépszijak, varró- és kötő-szijak, boeskorok
minden méretben; továbbá elsőrendű gép-
olajok, továbbá gépkendőcs, kocsikenőcs s más
e szakba vágó gazdasági cikkek nálunk be-
szerezhetők.

Szegedi kenderfonó-gyár kiváló gyártmányai: kender- és
len-zsákok, gazdasági kötelek, zsinórok, gurtnok,
kévekötelek, tömlők, kender, kőcs stb. állandóan
raktáron vannak bármely mennyiségben. —
Vízontelárusítók árkedvezményben részesül-
nek. — A t. gazdaközönséget szolid kiszolgálá-
sáról előre is biztosíthatjuk. 698.

Kiváló tisztelettel

Radó Samu és tsa
zsák és ponyvakölcsönző intézete!!

A jó munka a legjobb reklám.

Ki javítja meg olyan bámulatos olcsón és pon-
tosan az óráját, mint

Freund Benjamin.

Miért? Mert a legjobb gépekkel és munkaerők-
kel van ellátva. Ékszer vagy órát csak

Freund Benjaminsnál

vásárolhat legolcsóbban, miért? mert kis ha-
szonnal is megelégszik.

Fél árban kinél kap szemüveget, hő- és lázmé-
rőket, azt is csak

Freund Benjaminsnál.

Miért mert megvett potom árért egy egész
raktárt.

Van-e törött vagy ócska arany és ezüst eladó
vagy cserébe akar.

Freund Benjaminsnál

értékesítheti legjobban. Ékszer javítást hallatlan
olcsóért eszközöl.

Ki nem tudja, hogy hol lakik az a

Freund Benjamin,

mű-órás, ékszerész és látszerész, az figyelje meg

Nagyvárad, Fő-utca, Széchenyi-szálloda épületében.

TAVIRATOK.

A képviselőházból.

— Az ülés vége. —

Budapest, április 16. (Saj. tud. táv.)
Nyíri honvédelmi miniszter Gabányi in-
terpellációjára válaszolva kijelenti, hogy
a bentartott kiszolgált katonák a gyalog-
ságtól mához egy hétre a lovasságtól
pedig május 4-én haza bocsátatnak.

Gabányi nem veszi tudomásul a mi-
niszter válaszát s kéri a pénzügyminisz-
ter vád alá helyezését, mert a bentar-
tott katonák költségeit jóváhagyás nélkül
fedezte. A szegedi katonák koszoruja tár-
gyában adott válaszát sem veszi tuda-
omásul, mert szerinte szándék nem bü-
nethető.

Közös minisztertanács.

Bécs, április 16. (Saját tud. táv.)
A mai közös minisztertanács, melyen a
miniszterelnök és a két pénzügyminiszter
vett részt, délután 3 órától negyed 9-ig
tartott. Április 24-én még egyszer tartá-
nak közös minisztertanácsot, melyen Pit-
reich és Spaun is részt vesznek.

Verescsagin halála.

Budapest, ápr. 16. (Saj. tud. táv.)
Verescsagin Sándor a Petropaolovszk
katasztrófájánál elpusztult világhírű festő
öccse ma Rómából Budapestre érkezett
hazafelé utaztában.

A fővárosban kiszállott s a Mücsar-
nok tavaszi képtárlatán Keleti festőmű-
vésszel beszélgetett. Társalgás közben
Keleti részvétellel kérdezősködött bátyja
haláláról s Verescsagin Sándor még mit
se tudott s megdöbbenve táviratozott Pé-
tervárra.

A Petropaolovszk katasztrófájához.

Páris, ápr. 16. (Saját tud. táv.)
A Matin munkatársa ma meginterjúvolta
atyját, Vladimir nagyherceget, aki el-
mondta, hogy magánértesülései szerint
Czirill nagyherceg a robbanás pillanatá-
ban a fedélzeten volt s nem veszve el
lélekjelenét a robbanás után a sülyedő
hajó parancsnoki hidjához kapaszkodott,
majd innen dobta ki a hullám a ten-
gerbe, itt aztán uszva elérte az egyik
csónak roncsdarabját s ennek köszön-
heti, hogy fentarthatta magát.

Kuropolitkin távirata szerint Cirill nagy-
herceg állapota a kiállott izgalmak miatt
nem teljesen megnyugtató. Súlyos meg-
betegésétől tartanak s ezért Szentpéter-
várra szállítják.

REGÉNYCSARNOK.

A tenger alatt.

— Kalandos regény. — 104
(Megjelent a Strand Magazine 1902. évfolyamában.)
Írta: Max Pémberton.

Gyorsan, nesztelenül megfordítottuk a go-
lyószórót, úgy hogy most azt az öblöt söpör-
hetette végig, amely előttünk volt s az Seth
Barker, Bligh Péter meg én leküszentünk a ten-
ger színéig s a szikiák mögül lestük a tengert.
... Még most is látom magam mellett a két

derék ficzkót, hallom szorongó nehéz lélegzet-
vételtüket s érzem azt az ideges feszültséget,
mely az öszlön látnoki sejtését adta minden
érzékünknek.

Nem láttuk ugyan, de sejtettük, sőt érez-
tük, hogy a zsványok csónakai lappangva,
nyomról-nyomra közeledtek felénk a sötét éj-
szakában. Evezőcsapást nem hallottunk — ta-
lán nem is eveztek, csak a kezükkel hajtották
a csónakokat — de azért tudtuk, hogy jönnek.
Mert csakis itt, csakis ezen a kapun törhetett
be Czerny a tenger alatti városba, ahol a kin-
csei voltak, ahonnan az élet és a biztosság in-
tett feléje!...

A bomályos tengeren mintha valami ár-
nyat pillantottam volna meg. Nem birtam jól
kivenni, hogy mi lehet, vagy hogy nem valami
sötét felhő árnyéka-e és haboztam... Lassan
húszig számláltam magamban s aztán hangosan
csengő szóval odakiáltottam Dollynak:

— Rajta fiú!... Az Isten nevében,
rajta!

— Rajta! — ismételte Dolly és beletűzelt
a sötét éjszakába.

Oh, milyen jól sejtettem s mily prófétaí
öszlön sugta, hogy lövessék!... Amint a go-
lyószóró lobbanása fényes sugárként szántotta
végig a tengert, részint egymás után, részint
egymás mellett, legalább is tizenöt csónakot
pillantottam meg a vizen! Az egyiket, amelyik
legelőljárt, fenékebe lötte Dolly; ha csak öt
másodpercet késik, ez a csónak belül lesz azon
a körbe, amelyet a golyószóró végigsöpörhetett
s hogy mi lett volna akkor, Isten a megmond-
hatóját!... Rajtuk ütött volna s a benne ülő
tizenöt rablóval mi hárman nem bánhattunk
volna el.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Közlegelő birtokosok ülése.

A Nagyvárad olasz-i felosztott közlegelő
birtokosai, mint gazdaközönség közgyűlését f.
évi április hó 24-én, vasárnap délelőtt 10 óra-
kor a volt városháza (Széchenyi-tér) nagyter-
mében tartja meg, melyre az érdekeltek tiszte-
lettel meghívotnak.

Az ülés tárgyai:

1. Előki jelentés.
2. Az intéző választmány jelentése.
3. Az 1903. évi zárszámadás.
4. A vagyon, leltár és mérleg.
5. Esetleg előterjesztendő indítványok.

Az intéző választmány nevében Szokoly
Tamás elők.

Dr. VUCSKICS GYULA.

Uj asztalos üzlet!

Van szerencsém a m. t. közönség szives
tudomá-ára hozni, miszerint Nagyváradon,
Szalárdi utca 9-ik szám alatt egy mai
kor követelményeinek minden tekintetben
megfelelő

asztalos műhelyt

rendeztem be, hol modern szalon, háló és
ebédlő; valamint konyhaberendezéseket a leg-
magasabb igényeket is kielégítőleg állítok
elő. — Üzleti berendezéseket, portálokat a
legcsinosabb kivitel s a legalacsonyabb árszá-
mítás mellett készítek.

Részemről oda törekedve, hogy a n. é.
közönségnek mindenkor teljes megelégedésére
a leg-alküsmertesebb árszámítás mellett
szállítsam b. megrendelését, a szives párt-
fogást kérve vagyok

660

kiváló tisztelettel

Lechnitzki Árpád,
asztalos mester.

Dr. Ferjem uram sem ellenzi!
 Dr. Gyula, eszéki gyógyszerész, szepítőszereit használja. Szepítő és más arczfoltok ellen Eszéki pomádéja ára 70 f., K. 1. 80, 2. 20, makacs arczfoltoknál az erősebb hatású Pompadour-pasztát köcsögje K. 8 és 5. Arccsonttő fekete pont alakú miteszerek egyedüli mű-
 laasztója a Juvenil, ára K. 1 és 2. Bármelyik szerem használata előtt csakis Detergen különös porszappannal kell mosdani K. 1, 2, 5. Örömet szerzek aziate fíjtő hajfestőmmel az őszülőknek, próbavég K. 2, 4 és 8.
ANTEGRIN. Háziállatok óv- és gyógypora. Minden gondolkodás és kérdés-kérdés nélkül, hogy mi volna jó, csakis Antegrin kell, a mint bágyadtak, mindjárt beadni. Egyszeri adag alig kerül 3 krajczárba, melyet úgy kárt elhárítanak azok, a kik övezetében és étvágygerjesztől bébe-korba adva hizlaláskor is mindig már előre megrendelik, pel dől 100 darab sertés közt a dögöt megszüntetni 10-15-20 kilogramm szükséges. Egy tekerés ára K. 2, mely elég 2 süldő megmentésére. Egy kilogramm ára K. 4. Két és fél kilogrammot tiz sertésre csomagolással K. 10. 32 f-ért már bérmentve is küldöm. Öt kilogram 20 K. helyett K. 10; de 10 kilogram csak K. 34. Kaphatók posta v. vasuton utánvétellel küldve, csakis Dr. Dávid Viktor.
 Törv. védve.
 Gyógyszerész-tudor, a m. kir. természettudományi társulat tagja.
 Szent István király gyógyszerárúháza, ESZÉK, JUFERNA.

Hajnal Ferencz
 fűszer-, csemege-, bor-, ásványvíz- és vadaskereskedése
NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,
 Széchenyi-szállóval szemben.

A tavaszi idény beálltával ajánlom friss csiraképes luczerna, lóhere, burgundi stb. gazdasági **vetemény- és virágmagvaimat**, melyeket a legjutányosabb napi ár mellett számítok.
 Ugyszintén a n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy mindennemű **festékarukat** berendeztem, melyekből állandó raktártartok u. m. kence, terpentín, lackok, brünoilikok, padlilackok, parquetzsir, valamint por és olajfestekeket (minden színben). Ecsetek és meszelőárn
 Friss, ez idényü töltésü ásvány- és gyógyvizek, az **Előpataki bor és gyógyviz** főraktára Bihar, Békés és Szilágy megyék részére.
 Vidéki megrendeléseknél csomagolás és vasúthoz szállítás teljesen díjtalanul eszközöltetik. Számos megrendelést kérve, maradok kiváló tisztelettel
HAJNAL FERENCZ.
 577

A Richter-féle LINIMENTUM CAPS. COMP. Horgony-Pain-Expeller
 egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésűl alkalmaztatik köszvényél, csúznál és meghűléseknél.
Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony“ védjeggyel és a „Richter“ czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József**, gyógyszerésznél Budapesten.
 Richter F. Ad. és társa,
 88. osz. és kir. udvari szállító. 88. Rudolstadt.

? Miért? nevezik
GAEDICKE
 bankházát a legnagyobb szerencse-gyűjtődének?
 Mert ott a legtöbb főnyereményt fizették ki
 Mert ott a 602,000 koronás jutalmat
 Mert ott 3-szor a 400,000 „ főnyereményt
 Mert ott 3-szor a 100,000 „ „
 Mert ott 1-szer a 70,000 „ „
 Mert ott 4-szer a 60,000 „ „
 Mert ott 3-szor a 30,000 „ „
 Mert ott 5-ször a 25,000 „ „
 Mert ott 10-szer a 20,000 „ „
 nyerték és
 mert más gyűjtőde hasonló eredményt felmutatni nem tud.
 A ki tehát főnyereményhez akar jutni, siessen a XIV-dik magyar kir. szab. osztályosorsjáték **május 17. és 18-án** megtartandó huzásához postautalványon vagy utánvét mellett
 $\frac{1}{1}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ sorsjegyet
 12.— 6.— 3.— 1.50 koronáért rendelni
GAEDICKE A. bankházánál.
 Magyarország legnagyobb szerencsegyűjtője.
BUDAPEST, Kossuth Lajos-utcza 11. sz.
 Postatakarékpénztári befizetési lapokkal az összeszegek postadíjmentes átutalhatása czéljából kívánatra szivesen szolgálok.
 Levágandó rendelőlevél:
GAEDICKE A. urnak BUDAPEST.
 Sziveskedjék czimemre I. osztályu eredeti Magy. kir. szab. osztályosorsjegyet a hivatalos tervvel együtt küldeni.
 Az ellenérték:korona utánvételezendő postautalványon küldöm
 Pontos cím: Név
 Allás
 Lakhely
 Utolsó posta
 A nem kívánt módoszat törölendő

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

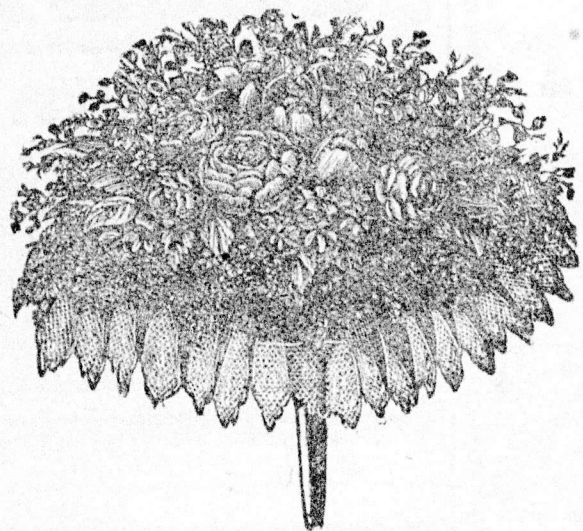
Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám

ajánlja a magyar kiárlyi államvasutak gépgyárában készült új szerkezetű

gőzcséplőkészleteket, ipari czélokra alkalmas **Compound** lokomobilokat.

MILLENNIUM

fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeket, valamint egyéb mezőgazdasági eszközöket.

CSOKROK

Menyasszonyi, koszorulányi, báli vagy bármely alkalmi, szép berlini papirtartóval 1 frttól 3 frtig. — Csokrok a legfin. kivitelben, finom selyemtartókban, rózsza és kaméliákból 8 frttól 12 frtig, ami ezelőtt 15—20 frtba került. Csokrok a legnagyobb mintájuk, a legújabb párisi minta szerint a legfinomabb selyem, csipke és atlasztartókkal 18—25 frt, ami ezelőtt 40—50 frtba került.

Élő virágokból:

Koszoruk, igen szép, tartós zöldek és szép virágokból diszitve: **1—3 frtig.** — **Babérokoszoruk**, óvál vagy kerek alakban, igen szép virágokból diszitve **2—5—10 frtig.** — **Ficus és Magnolia koszoruk**, a legnagyobb mintájuk, a legértékesebb és legfin. virágok és pálmalombokkal diszitve **10—25 frtig**, ami ezelőtt

35—40 frtba került. A fentirt összes kertészeti tárgyak művirágból 20%-al olcsóbban készíttetnek. **100.000 drb nemes rózsza**, Alacsony törzsű gyöknes (vurczellecht) drbja 20 kr., 100 drb 18 frt. — **Magas törzsű rózsza**, 3—5 láb, 1 drb 40 kr., 100 drb 35 frt. — **100.000 legnemesebb gyümölcsfa** gyönyörű szép koronás fák, melyek már a következő évben teremnek, drbja 35 kr., 100 drb 35 frt.

Szőlő-oltványok: Igyekeztem azon fajokat készíteni, amelyek hazánkban a legjobban tenyésznek és az ismert gomba betegségnek ellentállnak, az oltványok Rapiria Portalis, Rupestris és Monticolor Solonis alapján vannak nemesítve.

Lugas és Csemege fajokból zöldoltványok 10 drb 10 fajtában 2 frt, 25 drb 25 fajtában 4 frt 50 kr. 100 drb 15 frt, ugyanazon fajokból. I-ső osztályú gyökeres fásoltványok 10 drb 10 fajtában 3 frt 50 kr., 20 drb 20 fajtában 6 frt 50 kr., 100 drb 25 frt.

Borfajok szintén a legkiválóbb és legbőtermőbb fajok. Erdei lahér, Bihari, olasz Riesling, Mézes fehér, Sár fehér, Furmint, Ba-

kator, Oportó, Hárslevelű, nagy Burgundi, Kövidinka, Szlankamenka Carbonett, Mustos fehér, vegyes borfajok stb. bármelyik fajból I osztályú zöldoltvány 100 drb 6 frt 50 kr., 1000 drb 60 frt.

Gyökeres fásoltványok I-ső osztályú 100 drb 12 frt, 1000 drb 100 frt, vegyes borfajok 15 százalékkal olcsóbban.

Élősövénynek a legjobban bevált és ismert óriási nagy tövisű Gledicziát ajánlom 1 éves szép erős rostos gyökérrel 1000 darab 5 frt. Két éves igen erősek 1000 drb 8 frt.

A kertészet összes ágait tartalmazó faj- és árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve azonnal szolgál.

Sürgöny és levélezim: Velenzei kertésztelep Nagyvárad.

a várad-velencei műkertészeti és rózsatelep vezetősége Nagyváradon.

ÜZLET-ÁTHELYEZÉS!

HOFFER BERTALAN

paplangyártási telepét Fő-utca, Bazár-épületből

Szilágyi Dezső u. dr. Adorján-ház

szouterrain helyiségébe helyezte át, miről a nagyérdemű vevőközönseget értesíti és további szives látogatását kéri.

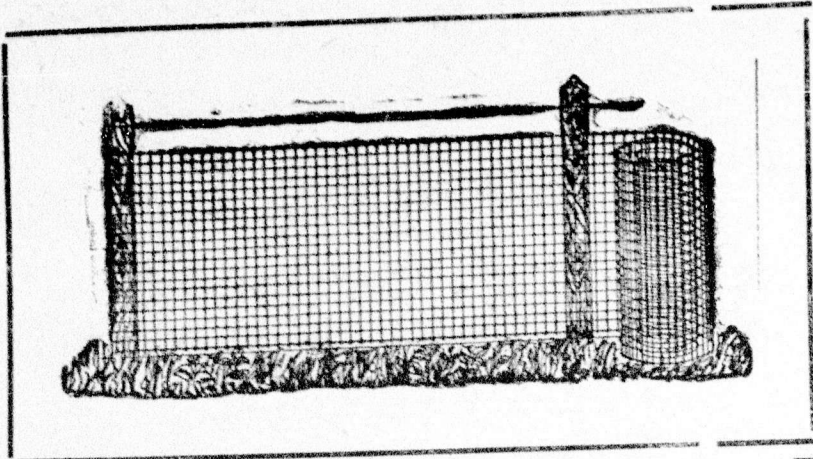
Kész paplanok dús választékban.

Ugyanott varróleányok folytonosan felvétetnek.

686.

Bámulatos olcsó kerítések!

Szőlőtermelők figyelmébe!

Mezőgazdák figyelmébe!

Haidekker Sándor

sodronyszövet-, fonat és kerítésgyára

Budapest, VIII., Üllői-ut 48. szám.

Ajánlja kizárólagosan szabadalmazott

Hungária sodronyfonatát

mint a legzöltszerűbb és legolcsóbb kerítési anyagot,

mely előnyeinel fogva föltulmul minden eddig alkalmazott sodronykerítést. Ezen, a szőlő- és mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos találmány előnyei: **Otsóság:**

Horganyozott vassodronyból (nem kell befesteni):
körülbelül öt centiméter lyukbősséggel.

Készletben: 1 és 2 m. magasságban valamennyiből, 1,50 m. magasságban 2,2, 2,5 és 2,8 m. dróterősségekből.

Sodronyerősség mm.: 1,2 1,4 1,6 1,8 2,0 2,2 2,5 2,8 mm.
Ar □-méterenként fillér: 40 48 56 64 72 86 100 120 fillér.

Körülbelül 3×5 centiméter (hosszukás) lyukbősséggel:

Készletben: 1 és 2 méter magasságban valamennyi dróterősségben
Sodronyerősség mm.: 1,2 1,4 1,6 1,8 2,0 2,2 2,5 2,8 mm.
Ar □-méterenként fillér: 58 66 74 82 96 110 130 150 fillér

Csomagolásért, földelésért és kezelési költségeért számítok □-méterenként 1 fillért, de egy küldeménynél legalább 50 fillért.

Czélyszerűség: A fonat elegendő sűrű levén, még apró háromfi áthatolását is meggátolja; felső és alsó szélei pedig tüskések, tehát az átvezést is megnehezíti. A fonat csavart szálai — mint vékony sodronykötetek — a kerítés hosszánvában futnak, miáltal nagy az ellenálló képessége; a keresztzálak pedig hullámosak, a szálak összecusúsása tehát ki van zárva.

Könnyű kezelés: Kézrel meghuzva, egyszerűen a faducekhoz szegezendő horganyozott kettős szepekkel, a fonat sima és feszes marad. Nagy előny a fonat feszesége, ami lehetővé teszi azt, hogy a fonat bármikor ismét leszedhető és más helyen ismét fölerősíthető. A fonat összekuszálódása ki van zárva. — Feszítő sodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat föltul egy-két sor tüskés sodronyt alkalmazva, a kerítés tetszés szerint magasítható. A tüskés sodrony méterenként ára 6 fillér.

Számos elismerő levél áll rendelkezésre.

Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és kézi sodronyfonatokat mindenféle czélokra; csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló-, park- és erkélyracsokat vaskeretes sodronyfonat és kovácsolt-vasból. Föld- és kavicsrostákat, magtár, ablakrostélyokat, ökör-szájkosarakat, szikrafogókat, szőlőbogyózó-rostákat, borszűrőket, eséplőgepekbe való gabonaosztályozó-hengerek stb.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

Sz. KOCSIS JÁNOS

férj-szabó üzlete

NAGYVÁRAD, Szent László-tér, a „Sas“ kávéház mellett

Megérkeztek

a hazai angol és francia tavaszi szöveteim a legnagyobb választékban, melyekből **jutányos árakért** a legujabb divat szerinti uri ruhákkal szolgálók.

Tisztelettel

606

Sz. Kocsis János, katonai és polgári szabó

Ne használjon senki mást, mint a

690

GLOBIN

bőrtisztítószer,
mely minden czipőneműnek eredeti fényt és tartósságot kölcsönöz.

Egyed. gyár: FRITZ SCHULZ jun., Act. Ges. EGER és LIPCSE

Fehér Jenő

uri és női czipész

Nagyvárad, Fő-utczán lévő Rimanóczy-házban (Fábry-testvérek üzlete mellett).

Van szerencsém a n. é. közönség és a főt. papságnak szives tudomására hozni, hogy egy, a mai kor igényeinek megfelelő

czipész-üzletet

nyitottam. Mint ajánló körülményt, bátorodom felemlíteni, hogy a nagyváradai szakirányú ipariskola czipészabászati rajzoldója, illetve szaktanítója vagyok továbbá a szakmánál eltöltött sok éven keresztül a külföldön, valamint hazánk nagyobb városában mint főszabász, munkavezető s hasonló minőségben a nagyváradai czipőgyárban is hat évig sikerrel működve magas színvonalon álló szakképzettségem folytán képes vagyok a legkényesebb igényeket is kielégíteni s minden vállalatot a legnagyobb szakértelemmel és műziséssel végzek. **Versenyárak**

A főtisztelendő papság és a n. é. közönség támogatását kérve, vagyok tisztelettel

Fehér Jenő,

czipész mester.

500 forintot

fizetnek annak, aki Bartilla viének használata mellett, üvege 35 kr. ha 10-mét fogfájást kap vagy a szája büzik! (Csomagolásért külön 10 kr.) Bartilla A örökösök (E. Winkler) Wien, 19. 1 Sommergasse 1. Kapható Nagyváradon Vadász Albert drogeriájában Fő-utczán, Nyíry György, Molnár Lajos urak gyógyszerárában. Berettyó-Ujjaluban Trajanovits Antal gyógyszerárában. Kerjük határozottan megmondani Bartilla-féle fogvizet (Hámsítványok feljeleltői jól dajtatnak.) Oly helyekre, hol nem kapható bérmentve küldök 5 üveget 2 forint 60 krért.

Miért tett oly hirnévre szert Nádor Henrik és Társa cég egész Biharmegyében?

Mert czipő-raktára a legnagyobb az egész Biharmegyében!
Mert minden vevő oly czipőt kap, mint a milyet kíván!
Mert a legfinomabb kivitelű áruk a legszolidabb árak mellett kézzől-kézre mennek!
Mert minden czipő, mielőtt eladásra megyen, a legnagyobb vizsgálat alá lesz véve!

Szabott árak!

Mert a szolid kiszolgálása **NÁDOR HENRIK és TÁRSA** cégnek ma már ugyszólván példabeszéddé vált!

Mert versenyképességére nézve a cég megközelíthetetlen!

Mert telefonon való megrendelések ugy helybeli, mint vidékiek a legpontosabban és gyorsan eszközöztetnek!

Vidéki és helybeli telefon 63.

Első Nagyváradi Asztalos-Társaság Butorraktára

Nagyvárad, Nagy-Telleky-utca.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, miszerint

BÚTOR-ÜZLETÜNKET

megnagyobbítva, a mai kor követelményeinek teljesen megfelelőleg, a legmodernebbül berendeztük. — Dusan felszerelt raktáron tartunk *hálószoba-, ebédlő és SZALON-BERENDEZÉSEKET*, valamint *THONET-féle HAJLITOTT BUTOROKAT*, ugyszintén *ASZTALOS és KÁRPITOS MUNKÁK* előállítását a legjutányosabb árszámítás és a legizlésebb kiállítás mellett elvállalunk. — Ugyszintén az *ESZTERGÁLYOS SZAKBA VÁGÓ munkálatok* a legolcsóbb árszámítás és a leglelkiismeretesebb kivitel mellett eszközöztetnek, valamint az e szakmába vágó munkák szintén raktáron is tartanak. — Tisztelettel

Lukács Antal és Társa.

685

Napernyők, női szines és fekete

Harisnyák, női, férfi és gyermek

Ingek, Lábravalók, férfiak részére

Csakis e héten kerülnek eladásra

Kovács L. és Társánál Zöldfa-utca.

Hatóságilag engedélyezett **v é g e l a d á s.**

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú PORTLAND-CEMENTET

ajánl olcsó áron a

Brassói Portland-Cement-Gyár

Brassóban.

Nagyváradon kapható: WEINRICH JÁNOS ügynök urnál.

**E cég
olcsó árakban utólérhetetlen!**

Meglepő nagy raktár érkezett
tavaszi cikkekben.

Bámulatos szép kelmék, selymek, gyö-
nyörű kész női fehérneműek ugyszintén
minden

rövidáru cikkekben is

nagy raktár van.

Egyben tudatni kívánom a t. vevő-
közönséggel, hogy igen olcsó árban

**paplan és madraczok
mérték szerint**

lesznek elkészítve, minden hozzávalók
megtekinthetők.

Remek lousin-selymek minden színben,
jó minőség 97 kr. 617

Tisztelettel:

„Amerikai Áruház”,

Nagyvárad, Olaszai, Fő-utca

A nagyváradai sörfőzöde

sör csarnoka.

Közkedveltségnek örvendő gyártmányaimat ere-
deti csapolásban bemutatni óhajtván,

a nagypiacz-téri Füchsl-palotában

sör csarnokot

létesítettem, hol mindenkör frissen csapolt

nagyváradai sör, világos,
Salvátor (maláta) sör, barna

áll a nagyérdemű közönség rendelkezésére

Egy pohár sör 8 kr.

» liter » 24 »

Friss reggeli 12 fillértől feljebb.
Izletes magyar konyha.

Kiváló minőségű nagyváradai és érmelléki borok.

Társaságoknak separée áll rendelkezésre.

A pinczehelyiségben tekepálya.

Számos látogatást kér tisztelettel

Benrád Albert,

Krausz Béla

vendéglős.

sörfőzdéje.

Vizgyógyintézet

és Szanatórium

Köszegen, (Vas-megye) vasutállomás. Egész
éven át nyitva, betegek és üdülők számára.
Gyönyörű fenyves park és sétahelyek. Legszbb
gyógyeredmények. Igen olcsó ár. Prospektus
bérmentve.

Tulajdonos és igazgató orvos: DR. DREISZKER JÓZSEF.

Kiváló szerencse Töröknel! Felülmulhatlanul

kedvez főáru dárma szerencse. Rövid idő alatt 15 millió korona nyre-
ményenél több nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi
időben is

a legnagyobb nyereményt és pedig:

a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre,

a 100.000 » főnyeremény a 74366. » »

a 100.000 » » 52528. » »

a 100.000 » » 94780. » »

a 90.000 kor. főnyereményt a 109780 számú sorsjegyre a 70.000 kor. főnyereményt az 5498 számú sorsjegyre

a 90.000 » » a 83610 » » a 60.000 » » az 51613 » »

a 90.000 » » a 92787 » » a 60.000 » » a 76347 » »

a 80.000 » » a 83061 » » a 50.000 » » a 4036 » »

a 70.000 » » a 81161 » »

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt
A most következő magy. kir. szabadalmazott 14. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000,

1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a

50.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000,

1 a 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000,

8 a 15.000, 36 a 10.000 korona és még sok egyéb;

összesen 55.000 nyeremény és jutalom 14.459.000
korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt — 75 vagy kor. 1.50; $\frac{1}{4}$ eredeti

sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.— $\frac{1}{2}$ eredeti sorsjegy frt 3.

vagy kor. 6.—; $\frac{1}{1}$ eredeti sorsjegy frt 6.— vagy kor. 12.

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. é. április hó 24-ig bizalommal hozzánk beküldeni

TÖRÖK A. és T. SA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáru dárma osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Váci-körut 4/a.

II. fiók: Múzeum-körut 11/a. III. fiók: Erzsébet-körut 54/a.

Rendelőlevél levágandó. TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankházának Budapest.

Kérek részemre..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sors-
jegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget.....korona összegben { utánvételezni kérem
postautalvánnyal küldöm } A nem kívánt tör-
mellékelve bankjegyekben (bélyegeken) } lendő

Pontos cím: